

Katalog doporučení

pro předškolní vzdělávání
pro statutární
město Brno

Katalog doporučení

pro předškolní vzdělávání
pro statutární město Brno

Obsah

Úvod	7
Předmluva	9
Výchozí stav	10
Popis plánování	14
Karty potřeb a opatření	17
Systémová komunikace	18
Sběr dat	25
Spolupráce s rodiči a dětmi	35
Dodatečné vzdělávací příležitosti	48
Fundraising a projektové poradenství	52

Text: Veronika Vaňková

Spolupracovali: Veronika Kamenická, Martin Kovalčík, Romana Tučková-Hahnová

Foto: archiv IQ Roma servis, o. s. (Předškolní klub, Brno)

Grafická úprava: Jiří Novák

Úvod

Katalog doporučení pro předškolní vzdělávání pro statutární město Brno je výstupem projektu „Pojďte do školky!“, který v letech 2013–2015 realizovala organizace Člověk v tísni, o. p. s., ve spolupráci s dalšími osmi partnerskými neziskovými organizacemi. Projekt probíhal v 16 městech (13 krajích) České republiky, konkrétně šlo o Bílinu, Brno, Frýdek- Místek, Hradec Králové, Chomutov, Chrudim, Jihlavu, Kladno, Liberec, Olomouc, Plzeň, Rokycany, Sokolov, Tábor, Ústí nad Labem a Vsetín. V Brně byla realizátorem projektu organizace IQ Roma servis, o. s.

Cílem projektu byla podpora předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Důraz byl přitom kladen na děti, které vyrůstají v naprosto nevyhovujících podmínkách ubytoven či sociálně vyloučených lokalit. Právě tyto děti nejčastěji vypadávají ze systému předškolní přípravy a přitom ji potřebují nejvíce. Bez ní vstupují na základní školu se značným hendikepem, stojí tak říkajíc na odlišné startovní čáře než jejich vrstevníci, a jejich šance na úspěch značně klesá. Kvalitní předškolní příprava může tento deficit vyrovnat a umožnit těmto dětem hladký nástup na základní školu.

Mezi klíčové aktivity projektu proto mimo jiné patřilo vytvoření a provoz nízkoprahových předškolních klubů. Tyto kluby jsou určeny pro děti ve věku od tří do sedmi let, které vyrůstají v prostředí sociálně vyloučených lokalit a které se do klasických mateřských škol z různých důvodů nedostanou. Další klíčovou aktivitou projektu byla podpora systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v předškolním vzdělávání. Po celé České republice proběhlo 120 kurzů, kterými prošlo na 2 500 pedagogů. Jejich záměrem bylo zvýšit kompetence pro práci s dětmi se specifickými vzdělávacími potřebami. Třetím cílem projektu „Pojďte do školky!“ pak byla podpora úzké spolupráce školy s poskytovateli sociálně aktivizačních služeb. Záměrem této aktivity bylo vytvořit pro každé z měst do projektu zapojených lokální vzdělávací plán obsahující konkrétní návrhy, jejichž realizace v následujících letech bude napomáhat tomu, aby se předškolního vzdělávání účastnilo co nejvíce dětí, zejména z řad těch, které dosud z tohoto systému vypadávají. Katalog, který držíte v rukou je výstupem této aktivity pro město Brno.

Katalog doporučení pro předškolní vzdělávání pro statutární město Brno byl vypracován na přelomu let 2014 a 2015 pracovníkem lokálních systémových změn brněnské neziskové organizace IQ Roma servis, o. s.

Předmluva

Jako starosta městské části Brno střed považuji vzdělávání za prioritu nejen na úrovni regionální politiky, ale také jako společenskou prioritu. V rámci městské části Brno střed se nacházejí lokality nazývané jako sociálně vyloučené. Dlouhodobě hledáme prostředky pro řešení této složité a desetiletí se táhnoucí problematiky. Pro pomoc lidem v sociální nouzi je nejdůležitější zajistit ekonomickou stabilitu prostřednictvím zaměstnání. Uplatnění na trhu práce je složité bez dostatečného vzdělání. Dobré vzdělání začíná již v předškolním věku. Je proto nezbytně nutné zajistit přístup k předškolnímu vzdělávání všem dětem, i těm, které vyrůstají ve složitějších podmínkách. Jedním z prvních kroků mého působení na MČ Brno střed bylo připojení naší městské části k jednotnému zápisovému systému do mateřských škol. Tento systém zajišťuje větší transparentnost a přístupnost informací rodičům a v neposlední řadě město dostává jasnější zpětnou vazbu o kapacitách a složení přijímaných dětí do MŠ.

I v následujícím období bude pro naši městskou část i celé město Brno prioritou podporovat kvalitní vzdělávání všech dětí a nabízet jim i jejich rodinám rovné šance.

Martin Landa
(starosta MČ Brno střed)

Výchozí stav

Město Brno má na svém území dlouhodobě početnou romskou komunitu, jejíž část žije v sociálně vyloučených lokalitách. Jedním z dlouhodobých dopadů života v těchto depri-
vovaných lokalitách je nízké vzdělání jejich obyvatel. Děti rodin pocházejících z podmí-
nek sociálního vyloučení mají často nižší úspěšnost ve vzdělávání, případně jsou ve vět-
ších počtech vzdělávány na základních školách praktických či ve školách segregovaných.
Nízké vzdělání a s ním spojené znevýhodnění na trhu práce podporuje setrvání v sociálně
vyloučených lokalitách a na okraji společnosti.

Problematika tzv. segregovaných základních škol je dlouhodobá. V okolí sociálně vy-
loučených lokalit v průběhu let vznikly základní školy, které mají více než 80 % romských
děti. Tato situace je částečně zapříčiněna umístěním škol v blízkosti lokalit. Současně je
však vznik a udržování těchto škol ovlivňováno dalšími faktory.

Jedním ze zásadních mezníků je rozhodování rodičů při výběru školy. Nejde však jen
o rodiče romské, kteří v průběhu času mnohem více vyhledávají školy mainstreamové
a ideálně inkluzivní. Tím důležitým aktérem je rodičovská veřejnost z řad rodičů nerom-
ských. Ti mnohdy svým rozhodnutím opouštět školy přijímající romské děti výrazně pod-
porují segregaci či naopak nerovný přístup škol. Situaci tak nelze jednoduše řešit pouze
ze strany škol či ze strany romských rodičů. Pro dlouhodobé řešení segregace a jeho do-
padů je vzhledem ke komplexnosti situace nutné zapojit zřizovatele a politiky města, aby
minimálně deklarovali potřebu řešení současného stavu veřejně.

Dalším důležitým faktorem ovlivňujícím zařazování dětí do škol je jejich připravenost. Děti často nemají při zápisech za sebou adekvátní předškolní přípravu, což výrazně snižuje jejich možnosti výběru. Jedním z nástrojů, který měl vyřešit připravenost znevýhodněných dětí do základních škol, byly přípravné ročníky. Přípravné třídy byly koncipovány jako bezplatná varianta posledního ročníku MŠ, s jasným určením cílové skupiny (děti tzv. socio-kulturně znevýhodněné). Přestože přípravné ročníky mnohdy poskytují předškolní přípravu znevýhodněným dětem a kompenzují nedostatečné kapacity předškolních zařízení ve městě Brně, dlouhodobým dopadem tohoto opatření je naopak koncentrace dětí z deprivovaného prostředí. Přípravné ročníky jsou totiž často provozovány právě u škol, kde je větší procento romských žáků či u škol, které realizují vzdělávání jak základních škol, tak i základních škol praktických (RVP LMR).

Jednotný zápisový systém

Otázka kapacit předškolních zařízení ve městě Brně je dlouhodobě ožehavá. Stále existuje téměř dvojnásobná poptávka po místech, než jaké jsou reálné kapacity mateřských škol. Jedním z nástrojů, který měl nejen zprůhlednit možnosti a kapacity školek, ale také především podpořit přednostní přijímání dětí v předškolním věku, je jednotný zápisový systém. Od roku 2012 existuje nový zápisový systém pro mateřské školy, nalézt ho můžete na internetových stránkách: www.zapisdoms.brno.cz.

V tomto systému jsou k dispozici komplexní informace pro rodiče na jednom místě. Je jasně popsán systém přidělování bodů, který výrazně zvýhodňuje děti v posledním roce předškolní přípravy, současně pracuje s dalšími kategoriemi (spádovost, sourozenci atd.). Dalším z důsledků tohoto systému je také větší transparentnost a menší manipulovatelnost při přijímání dětí, což může mít (a v některých případech má) i pozitivní dopad na romské děti, které mají v předškolním roce větší šanci být do školek zařazeny. Využitím jednotného zápisového systému do MŠ se inspirovali i v Ústí nad Labem.

Děti často nemají při zápisech za sebou adekvátní předškolní přípravu, což výrazně snižuje jejich možnosti výběru škol.

Tento systém však vyžaduje velkou kooperaci ze strany školek a zřizovatelů s Magistrátem města Brna. V minulosti se tak stalo, že od počátku realizace tohoto typu zápisu nebyla zapojena městská část Brno střed. Jedná se o MČ s největším počtem MŠ a také s výskytem sociálně vyloučených lokalit a početnou romskou komunitou. Přestože dlouhodobě bylo usilováno o zapojení této MČ do celého systému, aby opravdu byl pro celé město sjednocen a tím co nejeefektivnější a nejfunkčnější, opakovaně bylo Brno střed mimo tento systém. Po změně vedení MČ se aktuálně v roce 2015 městská část Brno střed přidala do jednotného systému zápisů do MŠ.

Zjednodušit přístup do mateřských škol je však jen jedním z kroků v řešení nízké účasti znevýhodněných romských dětí na předškolním vzdělávání. Dlouhodobě praxe poukazuje na snížené počty znevýhodněných romských dětí v předškolním vzdělávání. Současně je nesmírně důležité kompenzovat dětem již v předškolním věku nevyhovující a nepodnětné prostředí. Rodiny reálně žijí v existenciální tísní a jejich prioritami jsou především aktuální problémy spojené s bydlením a ekonomickou situací. Je proto přirozené, že nemají prostor a motivaci pro dostatečný rozvoj svých dětí v takové míře, aby byly děti úspěšné v dalším vzdělávání.

Výzkumy i příklady z praxe dokazují, že investice do předškolního vzdělávání se vyplácí a pomáhá vymanit se z kruhu sociálního vyloučení. Pro jasné sledování pokroků v této oblasti je však nutné mít relevantní data, kterými v současné době město Brno nedisponuje. Předškolní vzdělávání znevýhodněných dětí nebylo výraznou prioritou města. Pro politickou reprezentaci bylo důležité pouze zvednutí a transparentnost kapacit mateřských škol obecně. Vhodné získání konkrétních dat by však mohlo tento stav posunout a v budoucnosti také umožnit vyhodnocení úspěšnosti navržených opatření.

Spolupráce všech relevantních aktérů

Do řešení situace je nutné zapojit také další služby, které v současnosti kompenzují nedostatečné kapacity školek, případně jsou nabízeny zdarma a za výhodnějších podmínek. Tím se stávají pro romské rodiče přístupnější (finančně, méně přísnými pravidly, lokální dostupností atd.). Dlouhodobě však mohou snižovat kompetence a připravenost rodičů na systém spolupráce se školou a současně opět vytváří segregované prostředí. Trend využívání běžných sítí služeb i ze strany znevýhodněných rodičů a dětí není dostatečně podporován. I v případě využívání asistentů, poradenských pracovišť na školách apod. je problematické financování a stabilita těchto opatření. Takže motivace škol a školek k jejich využívání je omezená, případně nemají možnosti podobnou podporu z finančních důvodů využívat.

Do řešení situace je nutné zapojit také další služby, které v současnosti kompenzují nedostatečné kapacity školek, případně jsou nabízeny zdarma a za výhodnějších podmínek.

Ve městě Brně bohužel neexistuje žádná platforma, která by prosazovala společnou strategii ve spolupráci se sítí mateřských a základních škol, raden, služeb a dalších relevantních aktérů. Řešení jsou mnohdy na jednotlivých školách či školkách, v lepším případě na městských částech jako zřizovatelích. Prvním krokem, vedoucím k dlouhodobé stabilizaci, byl bezesporu již zmíněný jednotný zápisový systém, který je dobrou praxí s potenciálem šíření do dalších měst a obcí. Praxe v minulosti ukázala, že spolupráce je

možná a lze zvolit jednotné postupy všech, s důrazem na transparentnost a otevřenost systému. Důležité je v tomto ohledu především samotné rozhodnutí a opuštění obavy z nepopulárních kroků.

V návaznosti na funkční opatření je však potřeba cíleněji a systémově, ve spolupráci se školami, MČ a dalšími službami, řešit situaci předškolního a následně základního vzdělávání znevýhodněných dětí. Je nutné nejen pracovat se školami, které již tyto děti vzdělávají, ale podporovat ostatní školky a školy, aby se znevýhodněným dětem otevíraly. V souvislosti s reakcemi neromských rodičů, které v minulosti měly dokonce podobu petic, je nutné veřejně a pevně ze strany zřizovatelů deklarovat zájem o řešení. Začlenění znevýhodněných dětí do předškolního a inkluzivního základního vzdělávání je dlouhý proces vyžadující spolupráci nejen samotných rodičů a škol, ale také představitelů měst a veřejnosti.

Popis plánování

Nezisková organizace IQ Roma servis pracuje v Jihomoravském kraji, konkrétně ve městě Brně, od roku 1997. Postupně se vypracovala na organizaci spolupracující na všech úrovních místní samosprávy (kraj, magistrát, jednotlivé městské části). Projektová aktivita zaměřená na lokální plánování v rámci projektu „Pojďte do školky!“ navazovala na dlouhodobou spolupráci s místními představiteli města a zástupci dalších institucí a organizací. Setkávání pracovníků lokálního plánování se zodpovědnými osobami probíhalo především na dvou platformách – Poradního sboru pro integraci a Platformy ředitelů škol zajišťujících inkluzivní vzdělávání.

Poradní sbor pro integraci

Poradní sbor pro integraci nahradil po komunálních volbách v roce 2010 pracovní skupinu věnující se tématům integrace. Šíře témat skupiny i následně poradního sboru je rozsáhlá a věnuje se od bydlení, přes prevenci, po problematiku vzdělávání. Těchto setkání se účastní členové vybraných odborů (školství, bytový atd. dle tématu), dále zástupci městských částí i neziskových organizací. Na setkání pak dle priorit bývají pozváni také zástupci z odborných kruhů či ministerstev. Ne vždy se však daří nastavení jasných cílů a výstupů a prosazení vybraných priorit na úrovni zastupitelstva.

V květnu 2013 proběhlo setkání, které se zaměřovalo na téma vzdělávání romských dětí, se zacílením na základní vzdělávání, problematiku vzdělávání v praktických školách a práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami. Na tuto schůzku následně v rámci

projektového plánování chtěli pracovníci IQ Roma servis navázat otevřením tématu předškolního vzdělávání znevýhodněných romských dětí. Cílem bylo nabídnout předškolní vzdělávání jako prioritu, která může výrazně a dlouhodobě ovlivňovat další úspěšnost znevýhodněných dětí ve vzdělávání. Téma bylo kontextově zasazeno do problematiky segregovaných základních škol, řešily se i negativní reakce neromských rodičů na přítomnost romských dětí v běžných mainstreamových školách. Ve zpracované koncepci byly představeny nejen priority a základní teze organizace IQ Roma servis, ale také používané nástroje práce s dětmi a rodiči, včetně kampaní realizovaných směrem k romské komunitě i majoritní veřejnosti.

Poradní sbor se však tématu již nevěnoval. Na konci roku 2013 sbor řešil agendu zaměřenou na změny zákona o hmotné nouzi a problematice bydlení a ubytoven. Následně pracovníci IQ Roma servis na jaře 2014 opět iniciovali setkání, kam navrhli pozvat vybrané zástupce městských částí (odborníky školství, sociální odborníky), na kterém chtěli stanovit společné cíle a priority, včetně dotažení jednotnosti zápisového systému do MŠ (zapojení MČ Brno střed). Vzhledem k blížícím se komunálním volbám na podzim 2014 se však setkání neuskutečnilo. Po volbách se výrazně vyměnilo vedení města i některých městských částí. Stále proto trvají dojednávání mezi politickými stranami a ustavování komisí, platform a dalších relevantních útvarů.

Šíře témat skupiny i následně poradního sboru je rozsáhlá a věnuje se od bydlení, přes prevenci, po problematiku vzdělávání.

Doposud tak není jasně stanovenou platformu, kde by se téma předškolního vzdělávání romských a obecně znevýhodněných dětí mohlo prezentovat jako priorita. Proto v současnosti začínají pracovníci IQ Roma servis, o. s., jednat se zástupci jednotlivých městských částí. Jedním z výrazných počinů povolebního období bylo připojení městské části Brno střed do jednotného zápisového systému do mateřských škol. Tím je systém pro celé Brno jednotný, transparentní a může se plně využít jeho efektivnosti a smyslu (zajistit rovný přístup k předškolnímu vzdělávání a maximální dostupnost školek pro děti předškolního věku). Nové vedení městské části deklaruje téma inkluze a vzdělávání jako jednu ze svých priorit. Na úrovni magistrátu je však nutné počítat s jednáními více zapojených a zodpovědných osob.

Skupina ředitelů škol zajišťujících inkluzivní vzdělávání

Další platformou, kde je téma předškolního vzdělávání (byť nepřímo) aktuální, je skupina ředitelů škol zajišťujících inkluzivní vzdělávání (případně také škol věnujících se problematice vzdělávání národnostních menšin). Zaměřuje se především na základní školy. Jejimi členy jsou ředitelé vybraných škol z celého Jihomoravského kraje a je vedena zástupcem krajského odboru školství a současně koordinátorem pro národnostní

menšiny. Jedná se tak o propojení agendy školství a národnostních menšin. Mimo pravidelné účastníky z jednotlivých škol jsou zváni na jednání vybraní zástupci NNO, univerzit a relevantních odborů kraje či měst, dle témat zvolených pro řešení (např. problematika extremismu, změn zákona o hmotné nouzi atd.).

Předškolní vzdělávání zde není nastavenou prioritou, je spíše kontextuálně vnímáno jako nutný vstupní předpoklad pro úspěšnost znevýhodněných dětí v dalším vzdělávání. Platformy se zúčastňují zástupci škol, které již romské děti ve svém středu mají, chybí zde prvek mateřských škol a případně jiných mainstreamových škol, které by se měly sociálně znevýhodněným dětem také otvírat. Pravidelnou agendou skupiny jsou pak novinky z ministerstva školství, legislativa dopadající na školy a případné aktuality z jiných resortů. Součástí je také probírání možností vhodných dotačních titulů pro školy.

Předškolní vzdělávání zde není nastavenou prioritou, je spíše kontextuálně vnímáno jako nutný vstupní předpoklad pro úspěšnost znevýhodněných dětí v dalším vzdělávání.

V průběhu setkávání s představiteli škol a města se nepodařilo jasně formulovat cíle a priority směřující přímo k předškolnímu vzdělávání. V současné době však s novým vedením města a městských částí nadále organizace IQ Roma servis jedná o jejich stanoviscích a prioritách v oblasti vzdělávání a rovných příležitostí. Především na městské části Brno střed se tato jednání jeví jako úspěšná. Navrhované priority nejsou v rozporu s deklarací představitelů MČ a současně se někteří představitelé chtějí připojovat nejen koncepčně a systémově, ale i veřejně deklarativně, k myšlenkám inkluze a nutnosti tolerance. Přípravovaná kampaň směřovaná na majoritu, respektive rodiče z majority (V jedné lavici), bude realizována ve spolupráci s městem. Cílem je také směrem k veřejnosti komunikovat potřebu otevřenosti a tolerance dospělých i dětí vůči Romům, a nejen jim.

Vyjednávání nastavení společných cílů a priorit pro město Brno je složitý a dlouhý proces, který byl mnohdy zpomalován nutností náročné koordinace skupin s mnoha zástupci. Současně zůstává ale i faktem, že v roce 2014 proběhly komunální volby. Na druhé straně však přinesly i změny, které mohou pozitivně ovlivnit procesy spolupráce místní samosprávy a také její veřejné deklarace principů ve vzdělávání.

Karty potřeb a opatření

Na následujících stránkách naleznete několik kapitol, které se skládají z tzv. „karet potřeb a opatření“. Karty vznikaly v průběhu realizace projektu „Pojďte do školky!“ pro potřebu tvorby konkrétních návrhů, jaké aktivity může v dalších letech město realizovat se záměrem zpřístupnit systém předškolního vzdělávání co největšímu počtu dětí. V první fázi plánování bylo určeno pět významných faktorů, které systém předškolního vzdělávání ovlivňují ve všech městech a obcích.

Pro přehlednost jednotlivých návrhů pro konkrétní města pak byl zvolen formát těchto karet potřeb, ve kterých jsou stručně u každého z pěti faktorů identifikovány základní potřeby, popsána současná situace ve městě a vize, čeho má být dosaženo. Na karty potřeb pak navazují karty popisující navrhovaná opatření, v nichž jsou navrhovány konkrétní činnosti vedoucí k určeným cílům, postupy, realizátoři aktivit.

Karty potřeb a opatření se věnují těmto pěti faktorům ovlivňujícím situaci v předškolním vzdělávání:

- **systémová komunikace** – věnuje se zapojení jednotlivých aktérů do komunikace a výměny informací
- **sběr dat** – navrhuje způsob, jak zjistit alespoň přibližný počet dětí, které vypadávají ze systému předškolní výchovy
- **spolupráce s rodiči a dětmi** – apeluje na zapojení rodičů, kteří tvoří důležitou součást předškolní výchovy
- **dodatečné vzdělávací příležitosti** – popisuje, jak je možné využívat dalších alternativních zařízení, která poskytují dětem předškolní přípravu v případě, že tyto děti nenavštěvují běžnou mateřskou školu či přípravný ročník
- **fundraising a projektové poradenství** – věnuje se možnostem získávání financí, které by bylo možné investovat do posílení předškolní výchovy

Všechna tato navrhovaná opatření by mohla do budoucna sloužit jako inspirace při snaze zapojit do předškolního vzdělávání i ty děti, které na něj v současnosti nedosáhnou. Navrhovaná doporučení, s výjimkou „fundraisingu a projektového poradenství“, nejsou finančně náročná a vychází zejména z osobní aktivity místních významných aktérů (odbor školství, odbor sociálních věcí, vedení základních a mateřských škol, lokálních neziskových organizací, psychologicko-pedagogických poraden apod.).

Systémová komunikace

Ve městě Brně je strategie začleňování mnohdy závislá na jednotlivých městských částech, vzhledem k povaze problémů, s nimiž se obyvatelé setkávají (bydlení, zaměstnanost atd.). Přesto se již v minulosti objevily snahy řešit situaci sociálně vyloučených obyvatel společně v rámci území města. Právě oblast vzdělávání si obecně zasluhuje komplexnější řešení. Prostorová segregace na základních školách či situace v předškolním vzdělávání představují problémy, které vyžadují společné úsilí více městských částí i odborů při jejich řešení.

Mnohá navrhovaná opatření v rámci spolupráce se školami, rodiči a dalšími důležitými aktéry vyžadují rozhodnutí a podporu politické reprezentace města a jednotlivých městských částí. Je nutné vytvořit či obnovit platformu, kde bude jasné vedení a snaha přenášet projednávaná témata směrem na zastupitelstvo. Otázky řešení situace sociálně vyloučených obyvatel se musí stát prioritami politických představitelů, ne tématy, která jsou vnímána jako vedlejší zájmy a neatraktivní v očích voličské veřejnosti.

Současný stav

V minulosti probíhala setkání poradního sboru pro integraci, který je iniciován jako poradní orgán pro náměstka/yni primátora města Brna. Na jednom z těchto setkání v roce 2013 prezentovali pracovníci IQRS projekt a problematiku předškolního vzdělávání a obecně problematiku segregace ve vzdělávání romských dětí. Padla dohoda, že téma předškolního vzdělávání a inkluze bude jedním z témat této platformy. Podkladové informace byly zaslány jako návrh na další jednání již v roce 2013. Od té doby se bohužel setkání uskutečnilo pouze na aktuální téma ubytoven a změn ve vyplácení příspěvků na bydlení. V květnu 2014 bylo opět iniciováno setkání poradního sboru, včetně návrhu k pozvání účastníků (odborníci školství MČ, vedoucí OSPOD u MČ, odbor školství za Magistrát města Brna atd.)

Tato platforma zůstává jednou z možností, jak otevírat společná témata pro Brno v oblasti řešení situace sociálně vyloučených obyvatel. To však bude možné pouze za předpokladu, že její vedení bude mít koncepci, vizi, aktuální témata k řešení a bude přenášet řešení na úroveň města a jednotlivých městských částí.

V současnosti se město Brno zapojuje do koordinovaného přístupu řešení situace v sociálně vyloučených lokalitách (Agentura pro sociální začleňování). V rámci těchto aktivit je třeba podpořit vznik skupiny zabývající se vzděláváním, se zaměřením na podporu inkluze a desegregace školství ve městě Brně. Tato skupina by mohla nahradit předchozí platformu a současně propojit vizi ve vzdělávání ve městě Brně a možné čerpání evropských zdrojů prostřednictvím OPVVV.

Cílový stav

Ve městě Brně vznikla skupina pro vzdělávání v rámci KPSVL. Prostřednictvím této skupiny je nastavena vize a priority ve vzdělávání znevýhodněných dětí, včetně strategie podpory předškolního vzdělávání. Prostřednictvím této skupiny vznikají komplexní projekty za spolupráce škol, měst a NNO.

Akce pro zavedení

Iniciace a vznik skupiny ve městě Brně.

Zapojení do skupiny a prosazování priorit inkluzivního vzdělávání a podpory předškolního vzdělávání znevýhodněných dětí.

Priorita, termíny, harmonogram

2015 – vznik a ustavení vedení skupiny pro vzdělávání, návazné návrhy projektů pro programovací období OPVVV 2014–2020

Vytvoření skupiny pro vzdělávání v rámci KPSVL

Cíle činnosti	- Skupina se schází pravidelně od dubna 2015. - Jsou přizváni důležití aktéři z města a také dle témat lidé z městských částí. - Vedení sdílí vize a principy desegregovaného a inkluzivního vzdělávání. - Setkání má jasné vedení a koncepci. - Opatření vzniklá na setkání mají relevanci a jsou projednávána na zastupitelstvu. - Vznikají návrhy pro projekty pro evropské fondy, ve spolupráci s městem, školami a NNO.
Kroky k naplnění cíle	- oslovení vedení města s nabídkou priorit tématu vzdělávání, argumentací i opatření - nastavení pravidel fungování platformy a přenášení témat směrem na politickou reprezentaci MMB a MČ
Intervence k zajištění činnosti	- zajištění vedení po ustavujících zastupitelstva a obsazení všech relevantních rolí po volbách - návrhy vhodných členů platformy
Zahájení činnosti	Duben 2015
Harmonogram	- duben 2015 – vznik skupiny - květen 2015 – stabilizace členů, vyjasnění vize a strategie skupiny - květen – říjen 2015 – návrhy společných opatření a projektů - leden 2016 – začátek společných projektů a realizace opatření pro podporu předškolního a inkluzivního vzdělávání.
Za činnost zodpovídá	Ustavený vedoucí skupiny pro vzdělávání

Na činnosti spolupracuje	NNO, relevantní odbory MČ
Počty osob, kterých se opatření týká	Odhady uvádí až 8000 obyvatel žijících v sociálně vyloučených lokalitách. Z toho velké procento činí Romové.
Předpokládaný rozpočet na činnost	1 úvazek – člověk pro koordinaci skupin (1/2 hrazen z ASZ, ½ hrazen MMB) Další role v rámci stávajících kapacit (MMB, NNO, školy, MČ)
Předpokládaná rizika/ Problémová místa	• nejasné vedení a nejasná koncepce • setkání se stane jen prostorem k diskuzi, ale opatření nebudou realizována na úrovni města či městských částí. • problematické sladění skupiny pro první výzvu OPVVV (předpoklad MŠMT od 14.5.2015)
Způsoby hodnocení kvality/efektivity	• V následujících letech bude platforma řešit efektivně aktuální témata v oblasti sociálního vyloučení, se všemi důležitými aktéry. • Vzniknou společné projekty města, škol a NNO.

Současný stav

Přestože řešení situace ve vzdělávání je ideální v rámci celého města Brna, je nutná aktivní spolupráce městských částí a jejich odborů, především školství a sociálních. V minulosti ne vždy tato spolupráce probíhala a mnohá řešení se zpomalovala či zastavovala právě pro neochotu spolupracovat, ať už z důvodů názorových rozdílů či jiných politických témat. Právě otázky související se životem v sociálně vyloučených lokalitách jsou palčivé. Mnozí vedoucí radnic vnímají řešení sociálního vyloučení jako nutnost, která je navíc v očích „voličské veřejnosti“ příliš neposune, pokud nebudou volit především represivní nástroje. Jenže řešení této složité situace, také v oblasti vzdělávání, vyžaduje především dlouhodobou koncepci a změnu systému, ne pouhou represi již tak deprivovaných obyvatel.

Po volbách 2014 došlo ke změnám v mnoha zásadních městských částech (Brno sever, Brno střed i další). Je nutné oslovit politickou reprezentaci i vedoucí jednotlivých odborů, otevřít s nimi debatu a představit jim cíle a témata, která jsou důležitá pro dlouhodobé řešení života sociálně znevýhodněných obyvatel v Brně, především Romů.

Jedním z prvních témat bude předškolní a inkluzivní základní vzdělávání pro všechny děti bez výjimky.

Cílový stav

Městské části spolupracují na vytváření společných strategií pro řešení sociálního začleňování na úrovni města, účastní se PSI a přijímají společná systémová opatření.

Akce pro zavedení

Oslovení nového vedení radnic.

Priorita, termíny, harmonogram

Zapojení zástupců MČ do skupiny pro vzdělávání a následných projektů.

Představení strategie ve vzdělávání důležitým MČ a navázání spolupráce

Cíle činnosti	Důležité městské části znají naši strategii a cíle. Jsou ochotné zapojovat se do diskuze a hledání společných řešení na PSI. Jsou ochotné spolupracovat na realizaci alespoň některých opatření (zůstávají elektronické zápisy, podpora kampaní směrem k romské komunitě i veřejnosti, spolupráce na sběru potřebných dat). Zástupci radnic motivují jako zřizovatelé MŠ a ZŠ ke spolupráci.
Kroky k naplnění cíle	• oslovení nových představitelů radnic • seznámení s vizí, koncepcí, návrhy a argumenty, včetně návrhů opatření • motivace ke spolupráci na úrovni PSI • zjištění potřeb radnic a nabídka možné spolupráce (u konkrétních škol, při realizaci či získávání projektů atd.)
Intervence k zajištění činnosti	• zjištění důležitých aktérů na městských částech • vytipování základních MČ k oslovení
Zahájení činnosti	Činnost započala v lednu 2015.
Harmonogram	Leden – březen 2015 – setkávání s představiteli radnic Březen – prosinec 2015 – řešení společných témat nejen na úrovni skupiny pro vzdělávání, ale i na úrovni MČ Leden – březen 2016 – spolupráce na kampaních a při zápisech na MŠ a ZŠ
Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	NNO
Na činnosti spolupracuje	MČ, členové skupiny pro vzdělávání, další NNO

Počty osob, kterých se opatření týká	Obyvatelé vybraných MČ
Předpokládaný rozpočet na činnost	Využití současných kapacit, společné akce možno zrealizovat v rámci projektů OPVVV.
Předpokládaná rizika/ Problémová místa	• neochota spolupracovat • neshoda na navrhovaných opatřeních
Způsoby hodnocení kvality/ efektivity	Setkáváme se pravidelně se zástupci MČ. V roce 2016 spolupracujeme aktivně při zápisech na MŠ a ZŠ.

Sběr dat

Funkční a propracovaný systém sběru a evidence dostupných dat v oblasti předškolního vzdělávání je jedním z nástrojů, díky němuž může mít město, ale též mateřské a základní školy či OSPOD informace o stavu předškolního vzdělávání ve městě. Jde např. o naplněnost mateřských škol, počty dětí, které předčasně ukončí předškolní vzdělávání nebo se ho vůbec před nástupem do školy neúčastní, počty dětí s odkladem školní docházky apod. Sběr a evidenci těchto dat by měl provádět pověřený pracovník města, nicméně podílet by se na něm měly i mateřské a základní školy, dětské lékaři, OSPOD, NNO apod. Získaná data mohou být využitelná jak v rámci přípravy projektových výzev, tak pro přímou práci s dětmi, zejména u alternativních forem předškolního vzdělávání (prevence, podchytení dětí, které předškolní přípravou neprocházejí).

Město Brno má na svém území dlouhodobě početnou romskou komunitu, jejíž část žije v sociálně vyloučených lokalitách. Jedním z dlouhodobých dopadů života v těchto depriovaných lokalitách je nízké vzdělání obyvatel, u jejich dětí pak nižší úspěšnost ve vzdělávání, účast ve vzdělávání na základních školách praktických či ve školách segregovaných. Jako jeden z důvodů nízké úspěšnosti ve vzdělávacím procesu je často uváděna absence předškolní přípravy. Jedním z nástrojů, které měly tuto situaci řešit, bylo zřízení přípravných tříd. Ty však začaly být zřizovány opět jen pro znevýhodněné děti a převážně u škol, v nichž studuje velké procento právě znevýhodněných romských dětí. Dalším obecným opatřením, které od roku 2012 realizuje město Brno s cílem podpořit rovný přístup do předškolního vzdělávání a zajistit tak větší jistotu úspěšnosti přijetí dětí předškolního věku do mateřských škol, je zavedení jednotného zápisového systému pro všechny MŠ.

Pro zjištění aktuálních potřeb, ale také dopadů těchto opatření, je nutné začít citlivě zjišťovat a vyhodnocovat data o účasti dětí na předškolním vzdělávání nejen na obecné úrovni, ale také, zda a v jakém procentu se do předškolního vzdělávání zapojují děti sociálně znevýhodněné.

Současný stav

Magistrát města Brna od roku 2012 realizuje elektronickou formu zápisů do MŠ. Tato forma zápisu reaguje na nedostatečnou kapacitu míst ve školkách ve městě Brně. Současně tento systém zvýhodňuje děti předškolního věku, až následně pak děti ze spádové oblasti a dle dalších kritérií (sourozenec atd.). Tato forma zápisu se ukázala jako účinná i pro romské děti, které se nyní snadněji ve věku 5 let dostávají do MŠ.

Na relevantních webových stránkách (www.zapisdoms.brno.cz) jsou tak k dispozici údaje, které lze analyzovat a využít pro strategická jednání na městských částech, případně jako argumentaci pro média či místní politiky a úředníky.

Cílový stav

Každoročně vyhodnocujeme data získaná ze zápisového systému. Případně srovnáme věkovou strukturu přijatých/odmítnutých dětí s dalšími (jinak získanými daty) a využijeme jako argumenty pro rozšiřování kapacit/upřednostňování dětí v předškolním věku atd.

Akce pro zavedení

- analýza dat z hlediska věku dětí
- analýza dat z hlediska bydliště a místa umístění
- srovnání a vystavění argumentů v jednotlivých městských částech, případně pro jednání o rozšiřování kapacity předškolního vzdělávání ve městě Brně atd.

Priorita, termíny, harmonogram

Září 2015 – vyhodnocení dat ze zápisového systému

Září–prosinec 2015 – na základě dat nastavení opatření /projektů pro rozšíření kapacit MŠ a předškolního vzdělávání

Využití dat z elektronického systému pro srovnávání účasti na předškolním vzdělávání dle lokalit

Cíle činnosti	Získání dat o účasti dětí z určitých lokalit na předškolním vzdělávání.
Kroky k naplnění cíle	Propojení dat s jinými zdroji informací (např. matriky, OSPOD atd.), kde vedou data o počtu dětí v určitém věku. Získání dat o počtu dětí z konkrétních ulic/částí města, které se účastní na předškolním vzdělávání.
Intervence k zajištění činnosti	Zapojení sociálních odborů a školského odboru MMB a jednotlivých městských částí. Pověření osoby zodpovědné za koordinaci procesu sdílení a vyhodnocování dat.
Zahájení činnosti	Květen 2015
Harmonogram	Květen – září 2015 sběr dat v jednotlivých MČ u sociálních odborů, matriky. Září 2015 – zpracování získaných dat.
Za činnost zodpovídá/zajišťuje	MMB – pověřená osoba za koordinaci skupiny pro vzdělávání
Na činnosti spolupracuje	Jednotlivé MČ, matrika, odbor školství, sociální odbor
Počty osob, kterých se opatření týká	Toto opatření se týká všech dětí ve městě Brně ve věku, kdy se mohou zařadit do předškolního vzdělávání. V roce 2014 se v rámci systému přihlásilo do MŠ 4495 dětí, nejsou tam však započítány děti z největší MČ – Brno střed, která se tohoto zápisu doposud neúčastnila. Dále předpokládáme, že ne všechny děti tohoto systému a možnosti předškolního vzdělávání využívají. Na základě sběru dat a dalších informací z matrik a sociálních odborů pak bude lépe vyhodnotitelné, o jaké procento znevýhodněných dětí se jedná.

**Předpokládaný
rozpočet na
činnost**

Bez vedlejších nákladů, pokud ke koordinaci bude použit člověk ze stávajících zdrojů MMB.

**Předpokládaná
rizika/
Problémová
místa**

Nutnost aktivní spolupráce všech městských částí města Brna – po volbách vzniklo nové vedení, potřeba propojování relevantních odborů, které historicky ne vždy ideálně spolupracovaly (školský a sociální).

Omezené možnosti elektronického systému.

**Způsoby
hodnocení
kvality/
efektivity**

V následujících letech budeme mít přesná čísla o návštěvnosti mateřských škol u dětí s ohledem na jejich bydliště (konkrétněji určené, propojení se sociálně vyloučenými lokalitami, popř. bytovnami).

Současný stav

Velké množství romských dětí absolvuje předškolní vzdělávání právě v přípravných ročnících. Ty jsou však ve městě Brně provozovány především u segregovaných škol. Současně představují „neplacenou“ alternativu, která je pro mnoho rodin výhodnější. Bohužel existuje důvodná obava, že takové přípravné ročníky mohou sloužit jako nástroj segregace již v předškolním věku dítěte. Nejsou přístupná čísla o počtech dětí v přípravných ročnících v souvislosti s odmítnutím na MŠ, nepřihlášením se na MŠ, odkladem atd.

Cílový stav

1. Známe počty dětí v přípravných ročnících a také cesty, kam odcházejí (na jakou školu, rozdíl segregovanou, praktickou, mainstreamovou základní atd.).
2. Alespoň u některých škol/přípravných tříd známe důvody, proč dítě využívá přípravný ročník a ne MŠ (finanční důvody, kapacitní důvody atd.).

Akce pro zavedení

- oslovení relevantních škol/pedagogů
- od JMK a magistrátu získat oficiální čísla počtu dětí
- alespoň u 3 přípravných tříd zkusit rozjedenat/zjistit důvody využití ze strany rodičů

Priorita, termíny, harmonogram

Září – prosinec 2015 – na základě dat ze zápisového systému a zjištění kapacit MŠ

Sledování počtů dětí a jejich úspěšnosti z přípravných tříd

Cíle činnosti	Sledování počtu přípravných tříd a počtu dětí v nich v čase. Zjištění úspěšnosti/neúspěšnosti přípravných tříd při zápisech dětí do ZŠ. Sledování míry segregace u dětí začínajících studium v přípravných třídách.
Kroky k naplnění cíle	Oslovení MMB o koordinaci procesu v jednotlivých MČ (prostřednictvím poradního sboru pro integraci). Zapojení škol, které provozují přípravné třídy. Pravidelný monitoring dětí – kam odchází do prvních tříd, sledování jejich úspěšnosti.
Intervence k zajištění činnosti	Jednání s MMB o pověření osoby, která bude jednat se školami a koordinovat sběr a monitoring dat.
Zahájení činnosti	Září 2015
Harmonogram	Září 2015 – zahájit jednání Září–prosinec 2015 – vyjednat se školami sledování těchto informací Říjen 2015 – dle nástupu do přípravných tříd zahájit monitoring Červen 2016 – první informace o zápisech dětí z přípravných ročníků do prvních tříd.
Za činnost zodpovídá/zajišťuje	MMB – pověřená osoba
Na činnosti spolupracuje	Základní školy zřizující přípravné třídy, jejich zřizovatelé (především MČ Brno střed a sever).

Počty osob, kterých se opatření týká	Nejsou statisticky shromažďována přesná čísla, ale opatření se dotkne ročně více než 100 sociálně znevýhodněných dětí, které neabsolvovaly žádnou MŠ a buď je přípravná třída alternativou MŠ, nebo jde o děti s odkladem školní docházky.
Předpokládaný rozpočet na činnost	Zajištění ze současných kapacit MMB a ASZ v rámci skupiny pro vzdělávání.
Předpokládaná rizika/ Problémová místa	Nezájem škol spolupracovat a poskytovat tato data (vnímáno jako boj proti přípravným třídám).
Způsoby hodnocení kvality/ efektivity	V roce 2016 budeme mít informace o pokračování žáků přípravných tříd na základní školu (typ školy, procento dětí setrvávajících ve stejné škole jako je přípravný ročník atd.).

Současný stav

Díky elektronickému zápisu do MŠ existují velmi přehledná data o kapacitách, věkové struktuře a rozložení dětí na mateřských školách ve městě i v jednotlivých městských částech. Pro argumentaci ve prospěch romských dětí (malé zapojení do MŠ, přednost přípravným ročníkům atd.) je nutné mít alespoň nějaká data pracující právě se skupinou romských znevýhodněných dětí. Dle praxe IQRS lze pozorovat výrazné zapojení romských dětí do segregovaných základních škol ve středu města Brna. Je třeba získat alespoň nějaké informace pro to, abychom věděli, jak velký počet dětí nastupujících do ZŠ má za sebou předškolní vzdělávání a v jaké formě (přípravný ročník nebo MŠ).

Cílový stav

Máme u relevantního vzorku dětí v prvních třídách (vybrat alespoň 2–3 segregované školy) informace o docházce dětí do předškolních zařízení.

Akce pro zavedení

Zjištění ochoty ředitelů/učitelů podílet se na sběru těchto dat – ochota sdílet anonymně informace, které školy sbírají při zápisu. Oslovení pedagogů ke spolupráci.

Priorita, termíny, harmonogram

Domluva s vybranými školami pro zápisy leden 2016.

Zjištění účasti na předškolním vzdělávání u romských dětí

Cíle činnosti	Konkrétnější čísla o tom, jakým (či zda vůbec) předškolním vzděláváním prochází romské děti. Sledování škol, které navštěvuje velké procento dětí ze znevýhodněných lokalit (Romů). Potvrzení předpokladu, že děti ze sociálně vyloučených lokalit méně navštěvují předškolní zařízení, tím jsou méně úspěšné u zápisů na ZŠ a jejich úspěšnost ve vzdělávání je nižší.
Kroky k naplnění cíle	Získávání dat o předškolním vzdělávání u nastupujících žáků ve vybraných ZŠ v lokalitách Brno sever a Brno střed.
Intervence k zajištění činnosti	Jednání s jednotlivými městskými částmi o zapojení, koordinaci této akce a vyjednání spolupráce ze strany ZŠ.
Zahájení činnosti	Září 2015
Harmonogram	Září–prosinec 2015 – jednání se zástupci MMB, MČ a ZŠ Září – prosinec 2015 – získávání informací od nastupujících dětí do 1. tříd Září–prosinec 2015 – sběr a vyhodnocení dat ze škol
Za činnost zodpovídá	MMB – pověřená osoba
Na činnosti spolupracuje	MČ jako zřizovatelé Brno sever a Brno střed
Počty osob, kterých se opatření týká	Dle počtu vybraných škol cca 200 dětí v prvních třídách.

**Předpokládaný
rozpočet na
činnost**

Zajištění ze současných kapacit MMB a ASZ v rámci skupiny pro vzdělávání.

**Předpokládaná
rizika/
Problémová
místa**

Neochota škol poskytovat tato data (vnímáno jako boj proti segregovaným školám).

**Způsoby
hodnocení
kvality/
efektivity**

U škol, na něž se hlásí velké počty dětí ze sociálně vyloučených lokalit budeme mít relevantní informace o tom, jakým typem předškolního vzdělávání jejich žáci prošli.

Spolupráce s rodiči a dětmi

Předškolní vzdělávání znevýhodněných, především romských dětí, je na úrovni základních škol, pedagogicko-psychologických poraden i dalších odborníků vnímáno jako jeden ze základních předpokladů pro úspěšné začlenění těchto dětí do hlavního, ideálně inkluzivního, vzdělávacího proudu. Stále se však potýkáme s tím, že velké množství těchto znevýhodněných dětí je připravováno buď pouze v přípravných ročnících, většinou v rámci škol, které lze označit za etnicky segregované, nebo se do předškolního vzdělávání nezapojují vůbec.

Příčin tohoto stavu může být více a je nutno dodat, že ve městě Brně výrazně přispělo k posunu zavedení jednotného zápisového systému do mateřských škol. Především se jedná o systém, který zvýhodní děti předškolního věku (5 let) a sníží možnost manipulovaného přijímání dětí v jednotlivých zařízeních. Nestačí však pouze umožnit vstup těchto dětí a jejich rodin do systému předškolního vzdělávání. Je nutné využívat podpůrné nástroje tak, abychom jim umožňovali postupné zapojení a otevřené prostředí bez předsudků a alibismu systému, který se zdánlivě otevírá, aby pak v rychlém soudu přenesl odpovědnost za neúspěch pouze na znevýhodněné děti a jejich rodiče.

Potřeby

1. V oblasti předškolního vzdělávání znevýhodněných dětí je nutné posílit motivaci zřizovatelů a následně institucí, aby děti ohrožené školním neúspěchem přijímaly a dostávaly potřebnou podporu. Systematicky je nutné podporovat také samotné děti a rodiče, aby se eliminovaly alespoň částečně bariéry vnější i vnitřní. Současně je však potřeba také pracovat s rodiči dětí, které do těchto zařízení již chodí (rodiny majoritní, neznevýhodněné), ti jsou často opomíjeným aktérem, který však především ve větších městech může sehrávat významnou roli při jejich tlaku na ředitele či samotné zřizovatele předškolních zařízení, aby přijímání znevýhodněných dětí omezoval.
2. Jedním z nástrojů, který výrazně posílil otevření předškolního vzdělávání, je jednotný zápisový systém do mateřských škol. Ten také umožnil zapisování dětí do MŠ různých městských částí a tím umožnil dostupnost lokalit a jejich obyvatel na úrovni předškolního vzdělávání. Proto je potřeba pracovat se všemi zapojenými aktéry – znevýhodněnými rodinami, aby se nebály tato zařízení navštěvovat a získaly dostatečné sebevědomí i kompetence. Je však nutné také nabízet podporu institucím a jejich pedagogům, aby dokázali nejen pracovat se znevýhodněnými dětmi, ale uměli také vyrovnávat a preventivně řešit případné tlaky ze strany majoritních rodin.
3. Výrazným faktorem ovlivňujícím návštěvu předškolních zařízení je u znevýhodněných rodin otázka financí. Jednak finanční náklady na tzv. „školkovné“ (to může být odpuštěno), případně i stravné, které se z pohledu některých zdá být marginální. Má-li však rodina příjem na hranici či dokonce pod hranici přežití, případně má možnost využít bezplatných variant (přípravný ročník, sociální služba), je přirozené, že zvolí méně nákladné způsoby. Druhým výrazným faktorem ve velkém městě jsou náklady na dojíždění (městská hromadná doprava), které vytvářejí velké nároky na rodinný rozpočet. Je proto nutné vyjednávat se zřizovateli i samotnými řediteli možnosti řešení této situace pro rodiny, pro které jsou finanční náklady spojené s předškolním vzděláváním náročné, současně však systém dávek hmotné nouze vykazuje přílišnou rigiditu v uznávání nároků na vyplacení podpory tímto směrem.
4. Důležitým tématem přípravy dětí na základní školu je také podpora dětí, které dostaly odklad školní docházky. Jednak je otázkou zřízení „povinnosti“ pro rodiče, aby dítě připravovali v následujícím roce na zápis dle konkrétních doporučení pedagogicko-psychologických poraden. Současně však musí být nastaven jasný systém podpory v předškolních zařízeních, aby se dítěti věnovala speciální, odborná a systematická péče, nikoli aby se jen prodloužil čas strávený v předškolním zařízení. Při vstupu do první třídy by tak dítě mělo mít „plán“ podpůrných nástrojů, které jeho vstupní pozici ve škole budou vyrovnávat.

Současný stav

1. Od roku 2012 je ve městě Brně realizován jednotný zápisový systém, od roku 2015 se zařadila také poslední MČ Brno Střed. Tento systém umožňuje prostupnost dětí napříč městskými částmi a zvyhodňuje děti předškolního věku. Tím pomáhá rozložit zodpovědnost řešení na více aktérů, městských částí a zařízení. Je však stále potřeba systematicky a plošně informovat znevýhodněné rodiče o konkrétních postupech (velká část informací jen na internetu), výhodách předškolního vzdělávání, současně získávat přehled o jejich potřebách a možnostech podpory.
2. Systém podpory zapojování znevýhodněných dětí do předškolního vzdělávání naráží na nepřipravenost, někdy i neochotu některých zřizovatelů či ředitelů se na řešení tohoto problému podílet. Pedagogové se obávají spolupráce s dětmi a rodinami, s nimiž nemají mnoho zkušeností a jejich informace jsou často na úrovni předpokladů a generalizace na základě nemnohých zkušeností. Pro tento postoj pak mnohdy nahrává také postoj majoritních rodičů, kteří více či méně otevřeně ventilují svůj nesouhlas s tím, aby jejich děti navštěvovaly zařízení s romskými či znevýhodněnými dětmi. Současně však nemají tolik prostoru (velmi nízké kapacity školek ve městě Brně), aby tak jako rodiče na úrovni základních škol instituce opouštěli a tím pomáhali vytvářet segregované prostředí. Právě tato souhra snížených možností volby umožňuje pracovat s oběma stranami snadněji, když už ve stejném zařízení jsou. To však klade nároky na pedagogy a vedení školek, aby uměli tato témata komunikovat a současně vést obě strany k porozumění.
3. Zřizovatelé, provozovatelé zařízení se také mnohdy obávají právě otázek neplnění finančních povinností a pravidelnosti docházky dětí. Tyto faktory jsou však ovlivňovány výše zmíněnými riziky finanční náročnosti. Zatím ale neexistují systémově nastavené nástroje, které by toto finanční břímě rodinám dokázaly ulehčit, případně nastavit takový způsob finančního plnění, aby byl pro rodiny realistický vzhledem k jejich kompetencím a možnostem (např. jiný způsob placení než měsíčně, možnost nebyt ve školce na oběd atd.). To však vyžaduje změnu přístupu právě institucí a jejich ochotu vytvořit prostředí dětem co nejpříjemnější (bez obav „zvyhodňování znevýhodněných“, jak si někteří aktéři podporu těchto dětí vysvětlují).
4. Stále je ještě množství dětí, které dostávají odklad školní docházky. Nejsou však jasně nastavená pravidla, jak tento „rok navíc“ má dítě strávit a především, jaké konkrétní podpory se mu má dostat. Toto vede k situacím, kdy dítěti pouze o rok prodlouží dobu, kdy se systematicky nevzdělává, což mu spíše přitíží v následném zapojování do vzdělávacího systému, případně i do kolektivu vrstevníků. Právě u znevýhodněných rodin,

Současný stav

kteř prokázaly potřebnost podpory tím, že jejich dítě nebylo vhodně připraveno, je nutné nastavit pravidla jeho podpory. Častým řešením bývá návrh zařazení dítěte do přípravného ročníku, který je však sám o sobě segregační tím, že je určen pouze pro znevýhodněné děti a tím je mnohdy realizován u škol segregovaných či dokonce praktických.

Cílový stav

Základním principem je koordinace města a jeho jednotlivých městských částí v řešení problému vzdělávání znevýhodněných dětí. Zapojit zřizovatele a instituce, společně s nimi nastavit pravidelné získávání a vyhodnocování dat za účelem sledování trendů v předškolním vzdělávání znevýhodněných dětí, případně sledování jejich úspěšnosti v dalším vzdělávání. Jedním z předpokladů je uznání nutnosti předškolně vzdělávat děti romské, znevýhodněné. Současně nepřistoupit na myšlenku, že školy, byť přátelské k těmto dětem, nemohou být považovány za ideální stav inkluze, pokud jsou etnicky či „sociálně“ segregované.

1. Všechny městské části jsou zapojené do jednotného systému zápisu do předškolních zařízení, v případě obav komunikují a dostávají od svých zřizovatelů podporu, aby nedocházelo k hledání strategií omezení přístupu znevýhodněných dětí do zařízení.
2. Existuje jednotná kampaň směřovaná na romské, znevýhodněné rodiče, aby měli dostatek komplexních a srozumitelných informací o systému zápisu a současně výhodách předškolního vzdělávání. Jsou také informováni o možnostech podpory, kterou dostanou před či v průběhu předškolního vzdělávání dětí (možné finanční úlevy, vyjednávání s institucemi, řešení obtíží či podezření z diskriminace atd.). V současné době je podobná kampaň realizována IQ Roma servisem. Je žádoucí, aby byla kampaň iniciována přímo městem a zřizovateli škol.
3. Paralelně probíhá dlouhodobá a oficiálně městem organizovaná kampaň směrem k majoritní veřejnosti, rodičům, aby svými postoji a jednáním neomezovali možnosti znevýhodněných dětí. Zdůraznění občanské sociální odpovědnosti jako samozřejmé stránky moderního občana města, jasný postoj vedení města, že tato otázka je otázkou rovnosti příležitostí, tím i přednější než individuální osobní preference.
4. Vytvoření systému podpory v oblasti finanční. Cílené a efektivní využití nenárokových dávek (MOP) pro přímé financování potřeb spojených s předškolním vzděláváním. Zvýšení hranice věku dětí a jejich doprovodu, kterým je umožněno cestovat MHD zdarma či za výrazně nižší částky. Nastavení možných alternativ financování či přímo stravování v mateřských školách, bez deklarace výjimečnosti a sociální potřebnosti těch, kteří

Cílový stav

to požadují (nestigmatizovat rodiny již při takovémto jednání, že chtějí něco „navíc“, nestandardního).

5. Existují jasně nastavená pravidla pro odklad školní docházky (sjednocení poradenských pracovišť). Odklady školní docházky jsou doplněny plány rozvoje dětí, za něž nese odpovědnost mateřská škola, kde by se dítě mělo vzdělávat a připravovat na vstup do ZŠ. ZŠ, u které je dítě zapsáno (byť s odkladem), poté navazuje na plán rozvoje po vstupu dítěte do školy, aby se eliminovalo využívání odkladu jako nástroje pro „přesunutí dětí“ do jiných institucí.
6. Systém podpory dětí s odkladem školní docházky by měl být součástí mateřských škol, nikoli základních (eliminace segregčních dopadů přípravných tříd).

Akce pro zavedení

- Vytvoření nové, případně obnovení stávající platformy pro setkání všech důležitých aktérů v tomto tématu (poradní sbor pro integraci).
- Záštit, propagace, koordinace kampaní směrem k rodičovské veřejnosti (jak infomační kampaň pro znevýhodněné rodiče, tak dlouhodobá inkluzivní kampaň směrem k veřejnosti). V ideálním případě bude kampaň realizována přímo samotným městem, zřizovateli (městské části).
- Nastavení možností finanční podpory – cílené využití nenárokových dávek motivačně pro rodiny s dětmi v předškolním vzdělávání.
- Nastavení systému nízkých či nulových nákladů na dojíždění dětí ve věku do 6 let.
- Metodická doporučení, podporovaná zřizovateli k nastavení jasného systému podpory dítěte s odkladem (na podkladech PPP, zodpovědnost školy, předškolní zařízení).

Priorita, termíny, harmonogram

- duben–červen 2015
- obnovení platformy pro jednání (poradní sbor pro integraci či jiný městem navržený orgán). Pověření odpovědné osoby za koordinaci procesů ze stran města

Pilotní realizace společné inkluzivní kampaně cílené na majoritní rodiče/ za podpory města

Cíle činnosti	• Informování veřejnosti o problematice segregovaného vzdělávání. • Otevřít veřejnou diskuzi o inkluzivním vzdělávání. • Motivovat neromské rodiče, aby podporovali společné vzdělávání romských a neromských dětí.
Kroky k naplnění cíle	• Získání záštity Magistrátu města Brna pro realizaci kampaně a vyjádření souhlasu s cíli kampaně. • Zapojení dalších neziskových a příspěvkových organizací při šíření kampaně. • Zajištění finančních prostředků/ volných ploch pro šíření vizuální podoby kampaně (postery, letáky). • Zapojení aktivních neromských rodičů do realizace a šíření kampaně na sociálních sítích.
Intervence k zajištění činnosti	• Vyjednání cílů a podoby kampaně s magistrátem. • Zajistit prezentaci kampaně jako vlastní kampaně magistrátu, který zapojí i další organizace (s využitím vizuálu, know-how dosavadní kampaně IQ Roma servisu – V jedné lavici).
Zahájení činnosti	Leden 2015–květen 2015 – představení kampaně a jejích cílů i dopadů představitelům MMB a městských částí
Harmonogram	Leden 2016–březen 2016: zahájení kampaně
Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	MMB
Na činnosti spolupracuje	MČ, NNO

Počty osob, kterých se opatření týká	Toto opatření bude zaměřeno na veřejnost/rodiče ve městě Brně. Proto předpokládáme, že kampaň se dotkne min. 30–50 000 obyvatel.
Předpokládaný rozpočet na činnost	Rozpočet bude závislý na podobě kampaně a dle využití médií, formy oslovení obyvatel (letáky, plakáty, videospoty, FCB atd.). Kampaň může mít rozpočet 100 000–1 000 000 Kč.
Předpokládaná rizika/ Problémová místa	MMB nepřevzme záštitu, „vlastnictví“ kampaně.
Způsoby hodnocení kvality/ efektivity	V roce 2016 proběhne viditelná a městem podporovaná kampaň směrem k majoritě.

Představení strategie organizace IQ Roma servis ve vzdělávání důležitým městským částem a navázání vzájemné spolupráce

Cíle činnosti	• Důležité městské části znají strategii a cíle. • Jsou ochotné zapojovat se do diskuze a hledání společných řešení na PSI. • Jsou ochotné spolupracovat na realizaci alespoň některých opatření (zůstávají elektronické zápisy, podpora kampaní směrem k romské komunitě i veřejnost, spolupráce na sběru potřebných dat). • Zástupci radnic motivují jako zřizovatelé MŠ a ZŠ ke spolupráci.
Kroky k naplnění cíle	• oslovení nových představitelů radnic • seznámení s vizí, koncepcí, návrhy a argumenty, včetně návrhů opatření • motivace ke spolupráci na úrovni PSI • zjištění potřeb radnic a nabídka možné spolupráce (u konkrétních škol, při realizaci či získávání projektů atd.)
Intervence k zajištění činnosti	• zjištění důležitých aktérů na městských částech • vytipování základních MČ k oslovení
Zahájení činnosti	Činnost byla zahájena v lednu 2015.
Harmonogram	Leden–březen 2015 – setkávání s představiteli radnic Březen–prosinec 2015 – řešení společných témat nejen na úrovni skupiny pro vzdělávání, ale i na úrovni MČ Leden–březen 2016 – spolupráce na kampaních a při zápisech na MŠ a ZŠ
Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	NNO

Na činnosti spolupracuje	MČ, členové skupiny pro vzdělávání, další NNO
Počty osob, kterých se opatření týká	Obyvatelé vybraných MČ
Předpokládaný rozpočet na činnost	Využití současných kapacit, společné akce možno zrealizovat v rámci projektů OPVVV.
Předpokládaná rizika/ Problémová místa	• neochota spolupracovat • neshoda na navrhovaných opatřeních
Způsoby hodnocení kvality/ efektivity	• Pravidelné setkání pracovníků IQRS se zástupci MČ. • V roce 2016 probíhá aktivní spolupráce při zápisech na MŠ a ZŠ.

Zapojení dětí s odkladem školní docházky do předškolního vzdělávání

Cíle činnosti	- Děti, které dostaly odklad, jsou zařazeny do některého typu předškolního vzdělávání. - V případě plných kapacit mají tyto děti přednost v MŠ před dětmi mladšími, i v případě pozdějšího přihlášení (s ohledem na rozhodnutí o odkladu).
Kroky k naplnění cíle	- Zřizovatelé sledují počty rozhodnutí škol o odkladu školní docházky. - Každá škola má povinnost vytvořit „plán přípravy“ pro dítě s odkladem, který obsahuje potřebná opatření a také možnosti, kde dítě rok odkladu absolvuje (vyjednaná místa v MŠ či přípravných třídách, spolupráce i s OSPOD, případně je součástí IPOD). - V rámci MŠ existují speciální programy pro děti s odkladem + rodičům jsou bezplatně poskytovány služby typu logopedických kroužků atd.
Intervence k zajištění činnosti	- Zavedení metodických pokynů pro školy, PPP a OSPODy pro práci s dětmi s odkladem školní docházky. - Větší kontrola práce škol se svými žáky, kterým daly odklad, vyhodnocování účinnosti opatření při opakovaném zápisu po odkladu (nikoli jen formální zápis).
Zahájení činnosti	Činnost byla zahájena v lednu 2015.
Harmonogram	Leden 2015–květen 2015 – komunikace se zřizovateli škol o sledování dětí s odkladem školní docházky Květen 2015–prosinec 2015 – sběr dat o zapojení dětí s odkladem do předškolního vzdělávání u vybraných škol Leden 2016–vyhodnocení počtu dětí a typu předškolního vzdělávání (v návaznosti na druhý zápis dětí)
Za činnost zodpovídá	MMB – odbor školství

Na činnosti spolupracuje	ZŠ, PPP, OSPODy, NNO
Počty osob, kterých se opatření týká	Odhad uvádí, že až 1/5 dětí dostává odklad školní docházky. Tato situace se pak může týkat ve městě Brně až několika set dětí (100–200).
Předpokládaný rozpočet na činnost	Lze využít současných kapacit předškolních zařízení.
Předpokládaná rizika/ Problémová místa	• Školy nebudou chtít monitorovat děti s odkladem. • Rozhodnutí rodičů o zapojení dětí je dobrovolné a nelze jim to nakázat. • Školy a školky budou jako důvody využívat malé kapacity a pozdní zápisy rodičů.
Způsoby hodnocení kvality/ efektivity	V následujících letech se prokazatelně zvýší počet dětí s odkladem školní docházky, které jsou v době odkladu umístěny v předškolním zařízení.

Zajištění možnosti bezplatného předškolního vzdělávání pro děti ze sociálně znevýhodněných rodin

Cíle činnosti	Existují možnosti pro děti ze znevýhodněných rodin, jak hradit alternativně stravné ve školkách (účelové nastavení, motivační nastavení dávek přímo do školek) a účastnit se vzdělávání bezplatně.
Kroky k naplnění cíle	• ÚP využívá současných možností dávek hmotné nouze pro pokrytí nákladů na stravné v MŠ • jednání s MČ o možnosti hrazení stravného sociálně znevýhodněným dětem (rodinám v hmotné nouzi)
Intervence k zajištění činnosti	Jednání s krajskou pobočkou ÚP o podpoře návrhu a metodickém zajištění pro pobočky.
Zahájení činnosti	Březen 2015
Harmonogram	• Březen – červen 2015 jednání s ÚP a MČ o možnostech hrazení stravného rodinám v hmotné nouzi • Červen – září 2015 jednání s MŠ o využívání možností pro sociálně znevýhodněné rodiny • Září 2015 – ověření systému u prvních rodin, které pouze z finančních důvodů nevyužívají MŠ
Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	MMB pověřená osoba /NNO
Na činnosti spolupracuje	NNO, MČ, MŠ

Počty osob, kterých se opatření týká	Počty rodin v hmotné nouzi s dětmi ve věku 3–6 let nejsou známe. Pro zjištění relevantních dat je nutné se spojit se sociálními odbory. Odhadujeme, že se takováto situace bude týkat ve městě Brně několika stovek rodin (cca 200).
Předpokládaný rozpočet na činnost	Cca 500,- na stravné za měsíc na dítě (v případě, že využije cca 100 rodin, tak náklady na rok jsou cca 600 000,-)
Předpokládaná rizika/ Problémová místa	• rigidní systém a neochota ÚP • obava školek o reakce „platících“ rodičů, obava otvírat se „znevýhodněným“ rodičům • zákonné překážky pro vyplácení takových dávek systémem přímé platby nebo celoročního příspěvku
Způsoby hodnocení kvality/ efektivity	• sledování úspěšnosti návštěvnosti školek u rodin, které tuto podporu využijí • počet podpořených rodin, náklady pro systém

Dodatečné vzdělávací příležitosti

Ve městě Brně je dlouhodobě přeplněná kapacita předškolního vzdělávání. Pro zajištění vzdělávání pro co největší počet dětí a podpory jejich úspěšnosti v předškolním vzdělávání je vhodné využívat další možnosti práce. Jsou to především zájmové, církevní a neziskové organizace zabývající se sociálními, vzdělávacími a volnočasovými službami pro děti a jejich rodiče. Důležité je tyto organizace sociálních a dalších služeb propojit a o veškerých možnostech dalších rozvojových a vzdělávacích příležitostí pro děti informovat jejich rodiče. Organizace by měly být vzájemně informovány o svých kapacitách a cílech činností. Důležitým prvkem při síťování těchto služeb je sjednocení strategie a snaha o inkluzivitu, aby se vybrané sociální služby nebo organizace nestaly segregovanou náhradou běžných služeb pro děti předškolního věku.

Potřeby

Zvýšení kapacit mateřských škol ve městě Brně. Jejich propojení s kvalitními službami pro rodiče a děti předškolního věku.

Současný stav

1. Ve městě Brně je naplněná kapacita předškolních zařízení. Poptávka obecně stále převyšuje nabídku.
2. Současně práci se znevýhodněnými rodinami vnímají školy i další zařízení jako obtížnou, vyžadující více času i zdrojů.
3. Existující podpůrné služby pro děti a rodiny jsou nejednotné a mnohdy nemají jasné cíle a propojení na služby školek a PPP
 - V Brně funguje množství organizací zaměřujících se také na práci s dětmi předškolního věku. Jedná se o NNO, církevní, sportovní a zájmové organizace, rodičovské kluby.
 - Problémem je mnohdy dělení aktivit na sociální služby – jejich kapacity a přehled lze najít v adresářích soc. služeb.
 - adresář sociálních služeb: <http://bit.ly/1G4RHqV>
 - odkazy na volnočasové aktivity ve městě Brně: <http://www.brno-prorodiny.cz/zajmove-cinnosti-pro-deti>
 - Problémem je nepropojenost sociálních služeb a dalších organizací, které s dětmi pracují spíše v režimu vzdělávacím a volnočasovém.

Cílový stav

Cílem je dosáhnout toho, aby znevýhodněné děti i jejich rodiče měli možnost využívat co nejširší síť podpory v předškolním vzdělávání. Současně je také cílem sjednotit a zvýšit kvalitu těchto služeb, aby byly profesionálním doplněním vzdělávání se v mateřské škole. Za spolupráce s pedagogicko-psychologickými poradnami je potřeba zamezit využívání přípravných tříd na ZŠ jako nástroje nahrazování kapacit MŠ pro znevýhodněné děti.

Akce pro zavedení

Propojení sítě školských zařízení a sociálních služeb, jednotný přehled o kapacitě a provozu přístupný rodičům.

Priorita, termíny, harmonogram

Zmapování současné situace a kapacit, porovnání s deklarovaným převisem poptávky nad nabídkou.
Podpora inkluzivních modelů!

Monitoring zařízení poskytujících dodatečné vzdělávací možnosti a jejich propojení

Cíle činnosti

- přehled o stávajících kapacitách a možnostech dalších zařízení
- zajištění spolupráce s MŠ a jejich prostupnost (adaptační dny, zachytná síť v případě nedocházky, potřeby zajištění financí rodiny atd.)
- vyhnout se riziku vytvoření segregovaných služeb jen pro znevýhodněné, romské děti, bez prostupnosti s inkluzivní sítí podpory a vzdělávání
- prostřednictvím dodatkových služeb zvýšit počet romských dětí v předškolním vzdělávání, ne pouze vytvořit alternativu

Kroky k naplnění cíle

- monitoring kapacit, cílů a cílových skupin jednotlivých služeb a zařízení
- oslovení jednotlivých zařízení ke spolupráci a aktivnímu sdílení informací o cílech, cílové skupině a kapacitách
- zprůhlednění systému přijímání dětí/ klientů do těchto služeb
- sledování kvality a inkluzivity jednotlivých řešení
- podpora rozvoje a vzdělávání u jednotlivých dodatečných služeb i spolupracujících škol (ideálně společné)

Intervence k zajištění činnosti

Přijetí agendy do jednání skupiny pro vzdělávání

Zahájení činnosti

Činnost byla zahájen v lednu 2015.

Harmonogram

- leden–květen 2015 zjištění informací o kapacitách, cílech zařízení
- červen–srpen 2015 srovnání s informacemi o počtech dětí nepřijatých na MŠ
- září–prosinec 2015 – nastavení spolupráce a sdílení informací o průběžných kapacitách a možnostech jednotlivých služeb a zařízení

Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	Vedoucí skupiny pro vzdělávání
Na činnosti spolupracuje	ZŠ, MŠ, zřizovatelé SS, volnočasových a jiných klubů
Počty osob, kterých se opatření týká	Opatření se dotkne několika set dětí v předškolním věku žijících v sociálně vyloučených lokalitách.
Předpokládaný rozpočet na činnost	Jednání v rámci existující platformy nepotřebuje specifický rozpočet.
Předpokládaná rizika/ Problémová místa	• neochota zařízení poskytujících dodatečné vzdělávací příležitosti spolupracovat • neochota školek přijmout tyto služby jako relevantní, doplňující • měnící se kapacita a počet služeb vzhledem k systému financování • neochota služeb realizovat inkluzivní strategie, díky kterým by mohly přicházet o klienty • nezáměr města řešit tuto situaci šířeji než jen nedostatek kapacit
Způsoby hodnocení kvality/ efektivity	Ve městě Brně bude propojený a koordinovaný systém předškolních zařízení a služeb (mimo MŠ), který bude otevřen také znevýhodněným dětem a tato zařízení – sociálních služeb, vzdělávacích a volnočasových činností – budou spolupracovat, sdílet informace o kapacitách a formách přijímání dětí. Existují kvalitní doplňkové služby, které zachycují děti propadávající systémem předškolního vzdělávání, a do tohoto systému je zase navrací!!!

Fundraising a projektové poradenství

Cílem těchto opatření je především vytvořit síť a podpůrná opatření pro zařízení zajišťující předškolní vzdělávání tak, aby mohla využívat městských, státních i evropských zdrojů financování pro rozšiřování kapacity. Současně díky zkoordinování zdrojů zajistit podporu zařízením, která se budou věnovat inkluzivním a integračním strategiím ve vzdělávání. Propojení informací a strategie města s financováním jednotlivých zařízení a služeb může výrazně přispět k efektivnosti systému a financování potřebných služeb, jejichž cílem je především úspěšnost znevýhodněných dětí v běžných vzdělávacích zařízeních. Tím budou vynaložené prostředky využity pro dlouhodobé dopady ve vzdělávání znevýhodněných dětí. Současně jsou s novými výzvami a potřebami dětí kladeny nároky také na samotná zařízení a jejich pracovníky, především pak na pedagogy předškolních zařízení. Využití prostředků by tak mělo být sledováno také v perspektivě rozvoje předškolního vzdělávání, pedagogů a pracovníků jednotlivých zařízení.

Současný stav

Vzhledem k velikosti města existují pozice a dokumenty zabývající se čerpáním prostředků ze státních a evropských zdrojů. Současně však nejsou sledovány dopady a jasná kritéria pro podporu integrace. Především ve vzdělávání je získávání prostředků pro školy či školky často na schopnostech ředitele. Neexistuje jednotný přehled o čerpání prostředků a jejich úspěšném využití.

Cílový stav

Na úrovni jednotné platformy jsou sledovány finanční toky peněz na integraci ve vzdělávání a také na oblasti předškolního vzdělávání z pozice města a jednotlivých městských částí.

Akce pro zavedení

V rámci skupiny pro vzdělávání chceme jako jednu z priorit sledování finančních možností a čerpání, především pro oblast vzdělávání tak, aby mohla být navrhována opatření pro MČ i školy spolu s doporučením na získávání finančních prostředků.

Na jednotné úrovni budou transparentní pravidla pro přidělování projektů.

Zjištění možností a schopností škol a mateřských škol čerpat finanční prostředky pro rozvoj zařízení a pro integraci znevýhodněných žáků.

Priorita, termíny, harmonogram

Analýza čerpání prostředků na vzdělávání, s důrazem na předškolní vzdělávání.

Posílení fundraisingu mateřských a základních škol (ve spojení s inkluzivním vzděláváním)

Cíle činnosti

Cílem je posílení efektivního čerpání prostředků určených na vzdělávání a integraci dětí, především Romů a znevýhodněných obyvatel. Prostředky by měly být rozdělovány nejen stávajícím školám vzdělávajícím znevýhodněné obyvatele, ale podporovat širší inkluzi, napříč MČ.

- Školy a školky umí čerpat prostředky na inkluzivní vzdělávání.
- Za podpory zřizovatele využívají také stipendijních a soukromých zdrojů a fundraisingu.
- Čerpání peněz je propojeno se získáváním dat, tak, aby bylo možné ve střednědobém horizontu sledovat účinnost jednotlivých investic.

Kroky k naplnění cíle

- vytvoření fundraisingového kalendáře pro školy a další instituce
- zajištění vzdělávání v oblasti fundraisingu pro vedení základních a mateřských škol, případně dalších institucí
- zajištění dostatečných odborných a personálních kapacit u zřizovatele
- sledování fundraisingu škol na jednotné úrovni z pozice města
- ve spojení s průběžným získáváním dat sledovat účinnost opatření a jejich finanční nákladnost
- podpořit čerpání ESF projektů a využívání soukromých nadací a komerčních zdrojů

Intervence k zajištění činnosti

Zjistit zodpovědnosti na jednotlivých MČ (po volbách nově) za čerpání projektů a možnosti vzdělávání a podpory pro MŠ a ZŠ.

Zahájení činnosti

Činnost byla zahájena v lednu 2015.

Harmonogram

Leden–březen 2015 – zjištění stavu + oslovení nových odpovědných osob

Březen–červen 2015 – zjištění reálných možností čerpání u vybraných ZŠ a MŠ, přednesení tématu finančních prostředků na skupinu pro vzdělání

Červenec–září 2015 – příprava na čerpání prostředků ESF

Září–prosinec 2015 – podpora ZŠ a MŠ při čerpání prostředků

Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	Koordinátor skupiny pro vzdělání
Na činnosti spolupracuje	Mateřské školy, základní školy, vedení MČ, NNO, oddělení implementace evropských fondů města Brna
Počty osob, kterých se opatření týká	Primárně všechny děti a rodiče, mateřské školy v Brně.
Předpokládaný rozpočet na činnost	Tyto činnosti by neměly výrazně zatížit rozpočet. Náklady budou pravděpodobně především na osobu koordinující tyto činnosti a poskytující podporu zařízením.
Předpokládaná rizika/ Problémová místa	• Zařízení nebudou mít o vytváření sítí a podporu zájem. • Bude složité nastavit systém tak, aby jednotlivá opatření v rámci zařízení měla strategii začleňování a inkluze.
Způsoby hodnocení kvality/ efektivity	• Zvýšení počtu škol a školek, které čerpají místní, městské i národní prostředky. • Čerpání projektů je spojeno se sběrem dat a jejich vyhodnocováním

Společná příprava na úrovni skupiny pro vzdělávání v rámci koordinovaného přístupu v sociálně vyloučených lokalitách

Cíle činnosti

Cílem je v roce 2015 na úrovni MMB připravit strategii čerpání prostředků směřujících k inkluzivnímu vzdělávání.

Kroky k naplnění cíle

- vytvoření fundraisingového kalendáře pro školy a další instituce
- společná příprava na programovací období (relevantní ZŠ a MŠ doporučené MČ)
- využití oddělení implementace evropských fondů pro spolupráci na psaní projektů
- proškolení před zahájením výzev k čerpání ESF
- společné podání projektů města Brna na kampaně, další opatření pro systémovou podporu inkluzivního vzdělávání na území města

Intervence k zajištění činnosti

Sjednotit přípravu pro čerpání ESF na inkluzivní vzdělávání a otevřít společnou debatu o tom, jaká opatření inkluzi podporují a jaká nikoli.

Zahájení činnosti

Červen 2015

Harmonogram

Červen–srpen 2015 – vyhodnocení spolupráce, kapacit a cílů jednotlivých MŠ a služeb ve městě Brně (na základě výstupů z dalších opatření v systémové komunikaci a sběru dat)

Září–prosinec 2015 – vytvoření společných cílů a činností, vyhodnocení možností společných projektů a služeb financovaných v rámci evropských fondů. Vytváření lokálních partnerství.

Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	Pověřená osoba MMB zodpovědná za vedení skupiny pro vzdělávání.
Na činnosti spolupracuje	Mateřské školy MMB, odbor školství MMB, poradní sbor pro integraci, NNO a sdružení pracující s dětmi předškolního věku, jednotlivé MČ jako zřizovatelé zařízení.
Počty osob, kterých se opatření týká	Primárně všechny děti a rodiče, mateřské školy.
Předpokládaný rozpočet na činnost	Náklady na osobu zajišťující síťování a podporu při vytváření lokálních partnerství.
Předpokládaná rizika/ Problémová místa	• neochota odboru/MMB koordinovat a podporovat tuto činnost • neochota MČ a dalších aktérů spolupracovat a vytvářet společná partnerství a projekty. • průtahy ze strany ministerstev ve vyhlašování relevantních výzev evropských fondů.
Způsoby hodnocení kvality/ efektivity	• podávání projektů na inkluzi nejen ze stávajících škol vzdělávajících znevýhodněné žáky • větší podíl MŠ na čerpání evropských projektů – podpora již předškolního vzdělávání z ESF • společný projekt za město Brno (kampaně)

Člověk v tísni, o. p. s.
www.clovekvtisni.cz

Cheiron T, o. p. s.
www.cheiront.cz

**Diakonie Českobratrské církve evangelické,
 středisko Vsetín**
www.diakonievsotin.cz

**OBLASTNÍ CHARITA
 JIHLAVA**

**Diecézní charita Brno –
 Oblastní charita Jihlava**
www.jihlava.charita.cz

Společnost Tady a teď, o. p. s.
www.tadyated.org

IQ Roma servis, o. s.
www.iqrs.cz

Amalthea, o. s.
www.amalthea.pardubice.cz

Občanské sdružení Salinger
www.salinger.cz

Sdružení sociálních asistentů Ostrava, o. s.
www.socialniasistence.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.2.00/43.0007 „Pojďte do školky!“ je spolufinancován
Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.